

Kiitämme mahdollisuudesta vastata tähän lakiehdotukseen. Lakiehdotuksissa on kokonaisuudessaan käsitelty hyvin kattavasti tulevaa sääntelyä.

Kryptovararaportointilain osalta kuitenkin olisi hyvä kiinnittää huomiota seuraaviin kohtiin:

On toki luonnollista, että euroalueella ja Suomessa taloustilanne on haastava, mutta tässä olisi huomioitava, että verovajeen kiinni kuominen kryptovaluuttatulojen osalta voi muodostua haastavaksi. Suurin osa ilmoittamatta jätetyistä tuloista on Verohallinnon tiedotteiden mukaan yleensä hyvin pieniä tuloja. Tämä uusi sääntely voi toki helpottaa tilanteita, joissa kryptosijoittajalla on vain yksi pörssi käytössä ja muutama sijoitustapahtumaa.

Mutta jos pörssijä on käytössä useita, sijoitustuotteita useita erilaisia ja siirtotapahtumia sadoista tapahtumista tuhansiin tapahtumiin vuodessa, edelleen luovutusvoittolaskelman tekeminen voi muodostua haastavaksi etenkin sellaisissa tilanteissa, joissa verovelvollisen edun kannalta olisi parempi käyttää eräkohtaista tulkintaa. Ilmoituksen tekeminen yleisesti on haastavaa johtuen sijoittajien mielestä epäselvästä sääntelystä ja sen noudattamisen kustannuksia.

Ehdotus direktiiviä laajemmasta kryptovarapalvelun tarjoajien velvollisuudesta ilmoittaa luovutusvoittoverotukseen liittyviä tietoja (s.1) herättää paljon kysymyksiä, mutta ei anna niinkään vastauksia kuin ehkä verovajeen osalta. Lähtökohtaisesti verovajeen paikkaaminen ei ole riittävä syy laajemmalle raportointivelvollisuudelle. Kryptovaroihin ei myöskään tutkimusten mukaan (mm. Chainanalysis) liity suurempaa rahanpesuriskiä kuin perinteiseen finanssisektoriin, joten laajemmalle ilmoitusvelvollisuudelle ei ole ainakaan rikosoikeudellisesti järkeviä perusteita.

Tämä uusi lakiehdotus voi asettaa suomalaiset kryptovarapalveluiden tarjoajat myös epäedulliseen asemaan verrattuna muihin EU-alueella oleviin toimijoihin, koska ehdotuksen mukaan sääntelyn kustannuksia pyritään siirtämään nyt sääntelykohteille (palveluiden tarjoajat), jotka siirtävät puolestaan kustannukset käyttäjilleen. Toki tätä selkeämpää raportointia ja sääntelyä on myös mahdollisuus käyttää kilpailuetuna kuten ehdotuksessa tuodaan ilmi.

Lakiehdotuksen määritelmä: Tiedonantovelvollinen 2 §

Tiedonantovelvollinen olisi kryptovarapalvelun tarjoaja tai kryptovaraoperaattori, joka suorittaa yhden tai useamman kryptovarapalvelun raportoitaville käyttäjille tai niiden puolesta vaihtotapahtumia toteuttaen (s. 25).

Tarkoitetaanko kryptovarapalveluiden tarjoajilla – tai operaattoreilla Bitcoinin verkon- tai salamaverkon nodea (solmun ylläpitäjää) (s. 9-11)?

Mikäli tarkoitetaan, niin tähän liittyy aika paljon huomioon otettavia asioita, joiden perusteella raportointivelvollisuuden ulottaminen pienempiin operaattoreihin ei ole perustelua etenkään salamaverkon node-toiminnan (solmu) osalta etenkin silloin, jos toimintaa ei tehdä yritysmuodossa tai toiminta on yritysmuodossa hyvin pienimuotoista.

Tämä johtuu siitä, että noden verotus ei ole kovinkaan selkeää. Esim. jos salamaverkossa useampi eri maissa sijaitseva node vahvistaa samojen kanavien maksuja, miten tässä määritellään verovelvollisuus ja vastuut etenkin tilanteissa, joissa eri osapuolet asuvat eri maissa? Tämän toteuttaminen ei ole verotuksellisesti tällä hetkellä mahdollista Suomessa eikä se ole mahdollista muuallakaan, joten raportointivelvollisuus on hieman kyseenalainen toimenpide tähän liittyen. Tietojen keräämisen pitäisi perustua käyttötarkoituksen mukaisuuteen (verotus), mutta sitä ei tässä tapauksessa ole. Valvonnan vastuiden ulkoistaminen ei-ammattimaisiin toimijoihin ei kuullosta kovinkaan kestävältä ratkaisulta esimerkiksi käyttäjien henkilötietojen tietoturvallisuuden osalta.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi rekisteröitymisvelvollisuutta sellaiselle raportoivaksi kryptoarapalvelun tarjoajaksi katsottavalle kryptovaraoperaattorille, eli toimijalle, jota ei säännellä EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen mukaisesti tai jolla ei ole kyseisen asetuksen mukaista toimilupaa, mutta joka suorittaa kryptoarapalveluja käyttäjille tai niiden puolesta vaihtotapahtumia toteuttaen. (s. 26). Tämä voi valitettavasti vain lisätä hallinnollisia kustannuksia, koska ei-säännelty aloitteleva tai pienimuotoinen toimija todennäköisesti kuormittaa Verohallintoa enemmän kuin siitä on taloudellista hyötyä verotulojen muodossa. Jos esim. operaattorilla ei ole verotettavaa tuloa, raportointivelvollisuus voi vain lisätä operaattorin kustannuksia merkittävästi sekä listä viranomaisten hallinnollista taakkaa kyselyiden muodossa eikä se siten ole perusteltua.

Toisekseen tulee huomioida, että kyseessä on kehittyvä teknologia. Kehittyvälle uutta teknologiaa synnyttävälle toimialalle tulisi antaa toimintarauha, jotta toimivat ja turvalliset toimintatavat voitaisiin luoda. Esim. salamaverkko maksujen siirron välineenä on käyttäjälleen erittäin nopea ja lähes ilmainen, mutta nyt jokaisesta solmusta luodaan valvontapiste, joka voi nostaa toimialan kustannuksia Suomessa merkittävästi.

Etenkin Bitcoin-verkon ja sen salamaverkon (ja myös muiden kryptovaluuttojen) toiminnan tulee olla toimivaa ja kustannuksiltaan kilpailukelpoista myös Suomessa. Huoltovarmuuden osalta bitcoin-verkko ja sen salamaverkon (ja myös vakaavaluuttojen) toimivuus on olennaista, koska tällä hetkellä Suomessa perinteinen finanssisektori ei pysty tällaista varmuutta takaamaan edes rauhanaikana, joten konfliktitilanteessa on todennäköistä, että Suomessakin siirryttäisiin käyttämään Bitcoinin verkkoa ja sen salamaverkkoa tai vakaavaluutta-alustaa kuten esimerkiksi Ukrainassa sodan aikana on tehty.

Huoltovarmuuden osalta esimerkiksi kehittyneiden ja turvallisten maksujärjestelmien kuten Bitcoinin (Bitcoin on maailman suurin maksujenvälittäjä ja vakaavaluutat välittävät maksuja kokonaisuudessa Bitcoinin verkkoakin enemmän) maksuverkon ylläpitoa ja sen toiminnan kehittäminen tulisi ymmärtää yhteisen edun nimissä. Maksuverkon toiminnan kehitys vaatii esim. salamaverkon solmuilta hyvien ja toimivien käytäntöjen luomista sekä paljon testaamista, että mitkä toimintatavat ovat käytännössä toimivia. Tämä käytäntöjen luominen on avoimen lähdekoodin ympäristössä maailmanlaajuisen yhteisön eli yleensä yksityishenkilöiden vastuulla. Tämän vuoksi toimintarauhan mahdollistaminen ilman pienempiin toimijoihin (operaattoreihin) kohdistuvaa raportointivelvollisuutta olisi tässä vaiheessa luonnollinen vaihtoehto kehittyvän teknologian ympäristössä.

Tässä tulee myös huomioida, että kryptovaroja omistavien tietojen turvallisen säilyttämisen osalta tulisi huomioida, kansainvälisesti toimialalla tapahtuu erittäin paljon huijauksia ja kiristyksiä. Henkilötiedot kryptovaluuttasijoittajien omistajista tulee siinä määrin salata, että tietoja kryptovaluuttoihin sijoittaneiden nimiä tai muita tunnistetietoja kuten asuinalueetta ei julkistettaisi. (s. 182). Esim. Ruotsissa eniten kryptovaluutoista tuloja tienanneiden tiedot julkistetaan ja ne ovat helposti löydettävissä, joten ammattirikolliset ovat murtautuneet tämän jälkeen näiden henkilöiden koteihin ja ovat kiristämällä vaatineet heitä luovuttamaan kryptovaluutat. Kryptovaluuttasijoittajien

tulee huolehtia itsenäisesti kryptovarallisuutensa suojaamisesta, joten sen vuoksi he ovat monesti helppoja kohteita rikollisille, mikäli heidän henkilöllisyys selviää. Kryptovaluuttasijoittajien tietoja ei siten saisi julkistaa tai näitä henkilötietoja ei tulisi jakaa medialle edes tutkimustarkoituksessa.

Lisäksi raportoivalle kryptovarapalvelun tarjoajalle ehdotetaan tiedonantovelvollisuutta myös tilanteissa, joissa sillä ei olisi ilmoitettavia raportoitavia liiketoimia päättyneeltä kalenterivuodelta. (s. 25-26), joka ei myöskään ole perusteltua. Tässä puuttuu liittymäkohta verotukseen. Verovalvontaa ei kannata ulkoistaa ei-ammattimaiselle toimijalle.

Ystävällisin terveisin

Suomen Kryptovaluuttayhdistys Konsensus ry

Henri Väkeväinen

hallituksen puheenjohtaja